

بررسی سیستم‌های تاکداری در مناطق دشت و کوهپایه ارومیه

علیزاده، اسداله

مرکز تحقیقات کشاورزی آذربایجان غربی

انگور دومین محصول عمده باغی استان آذربایجان غربی با سطح زیرکشت حدود ۲۰ هزار هکتار می‌باشد که ۵ هزار هکتار آن بصورت دیم و ۱۵ هزار هکتار آن به صورت آبی کشت شده است. میزان تولید انگور استان سالانه بطور متوسط حدود ۲۰۰ هزار تن می‌باشد. از آنجائیکه کشت انگور در این استان عمدتاً (حدود ۹۰ درصد) به روش سنتی (خوابیده) بوده، لذا مسائل و مشکلات فراوانی را برای باغداران بوجود آورده است. بالا بودن هزینه‌های کارگری (انجام عملیات بیل‌کاری و سایر عملیات باغبانی)، پائین بودن میزان محصول (متوسط عملکرد در هکتار حدود ۹ تن می‌باشد)، کاهش کیفیت میوه و فرآورده‌های تبدیلی حاصل از آن، افزایش بیماریهای قارچی به علت تماس میوه‌ها با خاک خصوصاً در سالهایی که برداشت میوه مصادف با بارندگیهای پاییزه است، خسارات قابل توجه سرماهای دیررس

بهاره و زودرس پاییزه، مبارزه با آفات و امراض و هرس سبز از جمله این مشکلات می‌باشد، لذا به منظور از بین بردن مشکلات موجود در این نوع باغات و امکان مکانیزه کردن و بالا بردن کیفیت و کمیت محصول و دستیابی به مناسبترین سیستم پرورش انگور در مناطق دشت و کوهپایه، آزمایشی در قالب طرح آماری کرت‌های خرد شده در چهار تکرار از سال ۱۳۷۳ به مدت ده سال در ایستگاه تحقیقات کشاورزی دکتر نجوانی ارومیه اجرا گردیده است. در این آزمایش دو عامل مورد بررسی بوده است عامل اول نوع رقم در سه سطح شامل ارقام بیدانه سفید، ریش بابا قرمز و قزل ازوم (ارقام عمده منطقه) و عامل دوم سیستم‌های مختلف پرورشی در پنج سطح شامل پاچراغی، کوردون دو طرفه دو طبقه، پرگولا، گیوت دوپل و خوابیده به عنوان شاهد بوده است. تجزیه واریانس داده‌های حاصله از لحاظ عملکرد طی چندین سال نشان می‌دهد که بین ارقام و همچنین بین سیستم‌ها بطور جداگانه اختلاف آماری معنی‌دار وجود دارد بدین ترتیب که عملکرد ارقام بیدانه سفید و ریش بابا قرمز اختلاف معنی‌داری با رقم قزل ازوم در سطح ۵ درصد داشتند. ضمناً سیستم پرورشی پرگولا بیشترین عملکرد را دارا بوده که اختلافش با بقیه سیستم‌ها در سطح ۱ درصد معنی‌دار بوده است. اثرات متقابل ارقام با سیستم‌های پرورشی نشان می‌دهد که عملکرد رقم بیدانه سفید در سیستم‌های پرورشی پرگولا و کوردون بیشترین عملکرد و در سیستم‌های گیوت و پاچراغی کمترین عملکرد را داشته است. رقم قزل ازوم بیشترین محصول را در سیستم پرورشی پرگولا و کمترین محصول را در سیستم‌های پرورشی خوابیده و گیوت تولید کرده است. در نهایت رقم ریش بابا قرمز بیشترین عملکرد را در سیستم پرورشی پرگولا و کمترین عملکرد را در سیستم‌های پرورشی خوابیده و گیوت داشته است ضمناً خسارات سرماهای دیررس بهاره و یخبندان زمستانه در سیستم‌های پرورشی خوابیده و کوردون بیشتر از سیستم‌های دیگر بوده است بنابراین برای هر سه رقم سیستم پرورشی پرگولا در منطقه آذربایجان توصیه می‌گردد.